

PRAVOPISNI ZNACI

Pravopisnim znacima se postiže veća jasnoća i bolje razumijevanje odnosa između pojedinih djelova teksta. Za razliku od interpunkcije, koja se upotrebljava u rečenici, pravopisni znaci se upotrebljavaju uz pojedine riječi, bilo da se one nalaze u rečenici ili van nje.

U pravopisne znake se ubrajaju: tačka, dvotačka, trotačka (znak prekida), crta, crtica, zagrada, apostrof, znak jednakosti, znaci porekla, akcenatski znaci i genitivni znak.

1. **Tačka** se kao pravopisni znak upotrebljava:

- iza skraćenica: god., npr., itd., tj.;
- iza rednih brojeva kad se pišu arapskim brojevima: 10. maj 2020. godine.
- Tačka se ne piše iza rednih brojeva napisanih arapskim brojevima kad se iza njih nađe drugi pravopisni znak (zarez, zagrada, crta itd): na 10, 11, 19. i 20. stranici; na 2, 4. i 5 spratu; na 15–20. kilometru i sl.
- Završna tačka se objedinjuje sa tačkom koja se piše iza brojeva i skraćenica, tj. ako se rečenica završava rednim brojem ili skraćenicom, piše se samo jedna tačka.

2. **Dvotačka** se kao pravopisni znak piše između brojeva kojima se iskazuje neki odnos i čitaju se „prema”/ "naprama": rezultat utakmice je 3 : 2.

3. **Trotačka** se stavlja:

- umjesto izostavljenog teksta: prilozi su: blizu, odmah, ovako, puno, zato...
- u isprekidanom tekstu: pojavio se nekako iznenada... i isto tako nestao.

4. **Crta** se kao pravopisni znak upotrebljava:

- između brojeva umjesto prijedloga *do*: 10–15 kilograma, Nikola Tesla (1856–1943); ukoliko se ispred prvog broja nalazi predlog *od*, ne treba pisati crtu već prijedlog *do*: od 1939. do 1945. godine;
- između naziva gradova i drugih mesta da bi se označio pravac kretanja: put Kragujevac–Arandjelovac;
između dva ili više imena kojima se označavaju tijesno vezani pojmovi da oni čine jedan pojam: utakmica Budućnost–Sutjeska.
- U načelu, crta kao pravopisni znak piše se bez razmaka, osim u slučaju kad su jedan ili oba izraza koje crta povezuje višestani: put Beograd – Novi Sad.

5. **Crtica** se piše:

- između djelova polusloženica: anglo-američki, foto-aparat, radio-sat, ugljen-dioksid;
- pri prenošenju dijela riječi u sljedeći redak;
- u složenim ili izvedenim rečima u kojima se prvi dio piše brojem, a drugi dio slovima: 70-ak, 100-godišnjica, 17-godišnji, 90-ih godina prošlog vijeka, 24-časovni;
- između skraćenica sastavljenih od velikih slova i nastavka za oblik: NATO-a, TANJUG-ova.

6. **Zagrada** kao pravopisni znak:

- služi da označi oba oblika riječi o kojima se govori: arhitekt(a), s(a);
- stavlja se iza rednog broja ili slova kojim se označava novi odeljak: 1), 2), 3) ili a), b), c).

7. **Apostrof** se stavlja umjesto izostavljenog slova: al' (ali), il' (ili), je l' (je li), 'oćeš (hoćeš).

8. **Znak jednakosti** se upotrebljava između riječi da bi se označila njihova jednaka vrijednost, a čita se *jednako, ravno, isto što, jeste*: akacija = bagrem, kamera = objekat (u rečenici).

9. **Znaci porekla** su > i <, a upotrebljavaju se u stručnim tekstovima:

- znak > čita se *dalo je* ili *razvilo se u*: zrak > zrakak > zračak, ruka > ruki > ruci;
- znak < čita se *postalo je od*: dašak < dahak < dah, viteže < viteze < vitez.

10. **Akcentatski znaci** se upotrebljavaju u stručnoj literaturi (obično iz gramatike) i u običnim tekstovima kad je potrebno da se označi ona riječ koja se od iste susjedne riječi razlikuje samo akcentom, na primjer: Sâm sam to uradio; Htio je da dâ svoj doprinos.

11. **Genitivni znak** se upotrebljava kada riječ ima isti oblik genitiva jednine i množine, da bi se označila razlika između njih, i stavlja se na krajnji vokal genitiva množine, na primjer: Dobio je poziv od prijateljâ. Genitivnim znakom je naznačeno da je to genitiv množine, odnosno da je dobio poziv od više prijatelja, a ne samo od jednoga.